

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 3
im. Obrońców Westerplatte w Gostyninie

Opracowała
mgr Joanna Wawrzyniak

Gostynin 12 września 2019

Spis treści

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego w SP 3.Gostynin	1
WSDZ aspekty prawne	3
Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ	3
Główne założenia WSDZ.....	3
Główne obszary działań w ramach WSDZ	4
Moduły doradcze w poszczególnych klasach - założenia programowe	4
Współpraca z podmiotami w WSDZ	6
Działalność szkolnego doradcy zawodowego	6
Zadania doradcy zawodowego	8
Realizacja zadań szkolnego doradcy zawodowego	9
Ewaluacja	9
Załącznik nr 1	
Treści programowe zgodne z MEN.....	10

Doradztwo zawodowe to „proces pomagania jednostce w poznaniu i wykorzystaniu własnego potencjału edukacyjnego, zawodowego i psychologicznego, tak by osiągnęła ona optymalny poziom zadowolenia z siebie i była jednocześnie społecznie użyteczna”

Glenys Watt – Przewodnicząca Zespołu Komisji Europejskiej

WSDZ aspekty prawne

1. Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
4. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe Dz.U. z dnia 11 stycznia 2017r.

Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ

Dyrektor szkoły, nauczyciel doradztwa zawodowego , pedagog szkolny , nauczyciele wychowawcy oddziałów przedszkolnych, nauczyciele klas 1-3,nauczyciele przedmiotów, nauczyciele bibliotekarze

Główne założenia WSDZ

- wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu,
- na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska.
- obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami
- ma charakter planowych działań (działania w ramach WSDZ nie mogą mieć charakteru doraźnego, sporadycznego, niezaplanowanego). Wszystkie **klasy 7, 8 Szkoły Podstawowej** objęte zostaną warsztatami grupowymi z **doradztwa zawodowego** . Wszystkie **klasy 1,2,3,4,5,6 Szkoły Podstawowej** objęte zostaną zajęciami edukacyjnymi z zakresu kształcenia ogólnego z obszaru **orientacji zawodowej** , realizowanymi przez nauczycieli przedmiotów i wychowawców natomiast w **oddziałach przedszkolnych** obejmować będą preorientację **zawodową** realizowaną przez nauczycieli tych oddziałów.

- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez nauczyciela doradztwa zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

Główne obszary działań w ramach WSDZ

A. W ramach pracy z uczniami obejmuje:

- poznawanie siebie, zawodów, udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej.
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych.
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na rynku pracy.
- pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego.
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów.
- pomoc w wyborze i nabywaniu kwalifikacji zawodowych.
- pomoc w budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno-zawodowego.
- określenie zgodności predyspozycji uczniów.
- wskazywanie możliwości kształcenia w systemie pozaświatowym.
- poruszanie się na rynku pracy.
- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika,
- przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, z adaptacją do nowych warunków, bezrobocie.
- rozwijanie postawy i umiejętności przedsiębiorczych poprzez spotkania z przedstawicielami instytucji zewnętrznych w tym wizyty studyjne w zakładach pracy.

Moduły doradcze w poszczególnych klasach - preorientacja i orientacja zawodowa:

w oddziałach przedszkolnych

- obejmują preorientację zawodową, „która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień”,
- zajęcia realizowane są przez nauczycieli danego etapu edukacyjnego na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego, a także podczas wizyt zawodoznawczych lub spotkań z przedstawicielami zawodu.

w klasach 1,2,3,4,5,6 SP

- obejmują orientację zawodową, której celem jest „zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień”
- zajęcia z wykorzystaniem aktywnych form pracy - gry i zabawy z obszaru orientacji zawodowej zgodnie z programem WSDZ prowadzone przez nauczycieli danego etapu edukacyjnego na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych

w klasach 7,8 SP

- obejmują doradztwo zawodowe, którego celem jest „wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy”
- zajęcia w formie grupowych warsztatów integracyjnych z elementami zawodoznawstwa, z uwzględnieniem wyjść do placówek edukacyjnych na dni otwarte
- obszar ten realizowany będzie na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego przez wszystkich nauczycieli, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem oraz na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego prowadzonych przez specjalistę w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej a także w ramach wizyt zawodoznawczych.

B. W ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- prezentację założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- pedagogizację służącą wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci,
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły, prezentowanie doświadczenia zawodowego z poszczególnych obszarów zawodowych,
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej, współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi
- gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej,
- przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy,
- konsultacje doradcze dla chętnych rodziców i uczniów podczas dyżuru doradczego lub w umówionych terminach.

C. W ramach pracy z nauczycielami (radą pedagogiczną):

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
- współpraca z wychowawcami poszczególnych klas –pomoc w prowadzenie warsztatów doradczych na godzinach wychowawczych, organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych instytucji, pedagogizacja rodziców.
- współpraca z pedagogiem szkolnym – współprowadzenie warsztatów, a także konsultacje poszczególnych uczniów u specjalistów,
- określenie priorytetów dotyczących gromadzenia informacji i prowadzenia poradnictwa zawodowego w szkole, udostępnianie zgromadzonych materiałów oraz narzędzi każdemu zainteresowanemu wychowawcy, nauczycielowi.

Współpraca z podmiotami w ramach WSDZ

1. Praca szkolnego doradcy zawodowego.
2. Praca nauczycieli, wychowawców, pracowników biblioteki, pedagoga szkolnego, którzy w ramach współpracy ze szkolnym doradcą zawodowym, realizują treści z zakresu doradztwa zawodowego i poradnictwa kariery na lekcjach, np.: godziny z wychowawcą, WOS –u, współuczestniczą w realizacji formy doradczej zwanej „rynkem pracy” poprzez udział i współorganizowanie wycieczek do instytucji rynku pracy, na targi pracy, organizując spotkania z przedstawicielami zawodów.
3. Współpraca ze szkołami /ponadpodstawowymi, oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Gostyninie.

Działalność szkolnego doradcy zawodowego

Cele działania szkolnego doradcy zawodowego

- Przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia (zawodu) oraz opracowania indywidualnego planu kariery edukacyjnej i zawodowej.
- Przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak: bezrobocie, problemy zdrowotne, adaptacja do nowych warunków pracy i mobilności zawodowej.
- Przygotowanie ucznia do roli pracownika (wolontariusza).
- Wprowadzenie młodszych uczniów w tematykę doradztwa zawodowego i kształtowanie ich świadomości edukacyjnej i zawodowej.
- Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.

- Pomoc wychowawcom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu w ramach godzin wychowawczych.
- Wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia.

Zadania szkolnego doradcy zawodowego

- Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego. w klasach VII i VIII
- Opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, lub pedagogami, programu do realizacji w ramach WSDZ.
- Wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie WSDZ.
- Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.
- **Dodatkowo** Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom – podczas dyżurów nauczycielskich, w miarę możliwości.
- Systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji.

Korzyści wynikające z działalności szkolnego doradcy zawodowego

Dla indywidualnych odbiorców:

- Dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców w szczególności aktualnej oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych/ponadgimnazjalnych.
- Poszerzanie edukacyjnych i zawodowych perspektyw uczniów.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Ułatwienie wejścia na rynek pracy dzięki poznaniu procedur pozyskiwania i utrzymania pracy.
- Świadomość możliwości zmian w zaplanowanej karierze zawodowej.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.

Dla szkoły:

- Realizacja zobowiązań wynikających z ustawy i dotyczących "przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia".
- Utworzenie w bibliotece szkolnej bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji .
- Integracja międzyszkolna - intensywna współpraca z różnymi szkołami i Urzędem Miasta.

Dla państwa i władz lokalnych:

- Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej konieczności racjonalnego planowania rozwoju zawodowego przez jednostki.
- Podejmowanie właściwych decyzji, efektywnie przeciwdziałających bezrobociu.
- Zapewnienie powszechności i dostępności usług doradczych zalecanych przez Komisję Unii Europejskiej.

Dla pracodawców:

- Zwiększenie szansy znalezienia odpowiednio przygotowanych kandydatów świadomych oczekiwań rynku pracy.

Realizacja zadań szkolnego doradcy zawodowego

Podstawa realizacji zadań doradcy

Szkolny doradca zawodowy realizuje zadania na podstawie, zatwierdzonego przez Dyrektora szkoły programu pracy realizacji WSDZ na dany rok szkolny.

Formy działań realizowanych w ramach WSDZ, których adresatami mogą być uczniowie, rodzice, nauczyciele, środowisko lokalne (instytucje rynku pracy, zakłady pracy, i in.).

- **Poradnictwo grupowe** - zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych; porady indywidualne dla nauczycieli służące doskonaleniu umiejętności doradczych).
- **Rynek edukacyjny i pracy** - wizyty podczas dni otwartych w szkołach ponadpodstawowych, obserwacje, wizyty w zakładach pracy, uczniowski wolontariat (spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w szkole/, spotkania z przedstawicielami lokalnych firm,

pracodawców i stowarzyszeń pracodawców /praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/, targi pracy lub targi edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy,.

- **Informacja edukacyjno – zawodowa** (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół w postaci prasy, informatorów,), Krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.).
- **Badania /diagnoza/ zapotrzebowania na działania doradcze** prowadzone w szkole.

Sposoby realizacji działań doradczych

Działania doradcze realizowane są na zasadzie dobrowolności uczestnictwa w ramach:

- Dyżuru doradcy zawodowego podczas dyżurów nauczycieli- doradztwo indywidualne – konsultacje dla rodziców
- Lekcje wychowawczych lub warsztatów doradczych prowadzonych przez doradcę zawodowego w klasach siódmych i ósmych.
- Zastępstw na lekcjach przedmiotowych.
- Wycieczek zawodowych i wizyt na targach lub dniach otwartych w szkołach średnich

Ewaluacja

Ewaluacja WSDZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole. Na podstawie kwestionariusza ewaluacji wypełnianego na bieżąco przez wychowawców (zał. Nr 1) i nauczycieli, doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi Dyrektorowi Szkoły i Radzie Pedagogicznej na koniec roku szkolnego.

Załącznik nr 1 KWESTIONARIUSZ EWALUACJI do wypełnienia dla nauczycieli na 3 tygodnie przed zakończeniem roku szkolnego

. Realizacja zagadnień z doradztwa zawodowego

Dla wychowawców klas:

Klasa	Wychowawca klasy : imię i nazwisko	Działania podjęte w celu realizacji treści programowych z doradztwa zawodowego	Data	Temat realizowanego zagadnienia	uwagi
1					
2					
3					
4					

Dla nauczycieli:

Imię i nazwisko nauczyciela	Działania podjęte w celu realizacji treści programowych z doradztwa zawodowego	data	Temat realizowanego zagadnienia	uwagi
1				
2				
3				

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA PRZEDSZKOLI, ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I INNYCH FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO wg MEN (z uwzględnieniem zmian w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dn. 12 lutego 2019)

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które

wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko

uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy

i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych

czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I–VI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę

pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje

różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny

sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS
VII I VIII

SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji;

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.